

Vesienhoidon välittäjäorganisaatiot Pohjois-Pohjanmaalla: työpajojen keskustelun satoa

Laura Liuska / ProAgria Oulu VYYHTI-hanke
Kalajoki 27.2. 2014

Vesienhoidon välittäjäorganisaatiot Pohjois-Pohjanmaalla

- VYYHTI – Vesistöt ja ympäristö yhdessä hyvään tilaan
  - Tavoitteena suositukset välittäjäorganisaatioiksi Pohjois-Pohjanmaalle v. 2014 loppuun mennessä
  - Selvitetään erilaisia malleja vesienhoidon koordinoimiseksi koko maakunnassa yhteisesti tai alueittain.
- Yhteistyö eri asiantuntijoiden kanssa, haastattelut, selvitykset
- Eri toimijoiden osallistuminen: seminaari Oulu 4.2. sekä yleisötilaisuudet Kuusamo 10.2., Pudasjärvi 18.2. ja Ylivieska 19.2.

VYYHTI-työpajojen satoa

- Tarvitaan:
  - Apua, tukea, neuvontaa, TIETOA
  - Nettiportaali, jossa tietoa eri sektoreilta ja selkeä kaavio hankkeen läpiviemisestä
  - Paikallinen tuntemus ja tieto omasta vesistöstä
  - Ohjaus: suunnitelmat, hakemukset, luvat, järjestäytyminen
  - Selvyttä eri viranomaisten rooleihin
  - Yhteiset tilaisuudet: verkostoituminen, yhteishenki, koulutus

VYYHTI-työpajojen satoa

- Toivotaan:
  - Lisää verkostoitumista ja yhteistyötä
  - Uusi puolueeton toimija vs. organisaatioita jo liikaakin → olemassa olevien toiminnan selkiyttäminen ja yhteistyö
  - Oulu: Välittäjäorganisaatio yhdistää paikallisia toimijoita ja hankkeita
  - Kuusamo: Alueelle oma välittäjäorganisaatio, ei välttämättä uutta toimijaa vaan olemassa olevien yhteistyön uusi järjestäytyminen
  - Pudasjärvi: ”oma toimisto”, luottamus toimijoiden ja avustusten antajien välillä. Valvontaa tulee lisätä. Haitan aiheuttajien osallistuminen kuluihin.
  - Ylivieska: ProAgria neuvojaksi (toimipaikkoja pitkin maakuntaa, perinteet / osaaminen neuvonnassa)

VYYHTI-työpajojen satoa

- Ajatuksia ideoita aiheesta yhteensä 297 kpl
- Kvalitatiivinen analyysi (Riina Rahkila):
  - Luokittelu pääajatuksen ja pääluokan mukaan
  - Luokiteltu 268 kpl, luokkien ulkopuolella 29 kpl

VYYHTI-työpajojen satoa

- Luokittelun tuloksia (Riina Rahkila):
  - **110 kpl (37%): Organisaatiosta saatavissa asiantuntija-apua, tietoja** vesien tilasta, lupa-asioista, hankkeiden rahoituksesta, hankkeiden läpiviemisestä ja kunnostusmenetelmistä
    - **Nousi kaikissa tilaisuuksissa äänestyksissä keskeiseksi**
  - + Esimerkkien kokoamista ja esilletuomista (9 kpl)
  - + Neuvonta yleisesti ja etenkin yhden luukun -periaate (14 kpl). Seminaarissa keskeiseksi noussut asia.
  - **> yht. 133 kpl (45%)**
  - Yhteistyö / verkostot 27 kpl (9%)

Ehdotukset välittäjäorganisaatioiksi

1/3

A. koko maakunnan yhdistys

- Perustetaan maakunnallinen vesienhoitoyhdistys hyödyntäen Oulun läänin vesiensuojeluyhdistyksen perintöä.
- Puolueeton toimija. Se tarjoaa neuvontapalveluja paikallisille kunnostajille koko maakunnassa ”**yhden luukun**” -periaatteella. Tiivis yhteistyö ELY-keskuksen ja muiden viranomaisten sekä asiantuntijoiden kanssa. Yhdistys toimii jäsentensä asiantuntijana vesienhoitoasioissa. Vaikutusmahdollisuuksia myös valtakunnallisesti.
- Luodaan tiiviit yhteistyöverkostot **avainhenkilöihin** (esimerkiksi kuntien ympäristösihteerit, kalatalousalueet). Yhdistys on myös kunnostajien yhteinen verkosto maakunnassa. **Jokikohtaiset neuvottelukunnat ja rahastot** lisäävät toimintaan paikallisen tason.

Ehdotukset välittäjäorganisaatioiksi

2/3

B. Alueelliset yhdistykset

- Pohjois-Pohjanmaa jakautuu kahteen tai kolmeen alueeseen, joilla vesien- ja ympäristön hoidon edistäminen on järjestetty yhdistysmuotoisena (esim. Kala- ja Pyhäjokilaakson vhy).
- Yhdistykset ovat puolueettomia toimijoita ja niillä on **kuntien vankka tuki**. Yhteistyö paikallisten toimijoiden kanssa on tiivistä. Yhdistys toimii kuntien ja kuntalaisten asiantuntijana vesienhoitoasioissa ja välittäjänä eri osapuolten kesken. Taustatuki vesistöasioissa paikallisille.
- Tärkeä osa toimintaa ovat valuma-aluekohtaiset neuvottelukunnat, joissa eri osapuolet ja intressiryhmät keskustelevat vesienhoidon kysymyksistä.

Ehdotukset välittäjäorganisaatioiksi

3/3

C. Rakentaminen olemassa olevien verkostojen varaan

- Välittäjäorganisaatio nivoutuu osaksi jo olemassa olevaa/olevia organisaatio(i)ta. Näitä ovat esimerkiksi Leader-toimintaryhmät, Pohjois-Pohjanmaan kylät ry ja Kalatalouskeskus sekä kalastusalueet ja osakaskunnat.
- **Joustava hanketoiminta** (välittäjäorganisaation toteuttamat hankkeet) on mahdollista isäntäorganisaation kassavarojen ansiosta. Jatkuva toiminta vaatii lisäresursseja ulkopuolelta.
- Ristiriitoja isäntäorganisaation intressien kanssa on vältettävä. Neuvonta korostuu.

Vesienhoidon välittäjäorganisaatiot Pohjois-Pohjanmaalla

- Muuta huomioitavaa:
  - Valtakunnallisen vesistökuunnostusverkoston rooli (SYKE koordinoi)
  - Neuvontapalvelut vs. aatteellinen vaikuttaminen paikallisesti ja valtakunnallisesti
  - Rahoituksen koordinointi kentälle vs. hankkeiden toteuttaminen (vaatii kassavaroja)
- Rahoitus kerättävä eri lähteistä mallista riippumatta

Mikä painottuu?

